

1854-09-05

AFSENDER

H.C. Aggersborg

MODTAGER

P.C. Skovgaard

FAKTA

Dokumenttype:
Brev

Afsendersted:
København

Omtalte personer:
H.C. Aggersborg
Elisabeth Dorothea Aggersborg, født
Bræmer
Anne Irgens
Frederik Krebs
Cathrine Lundbye
Georgia Skovgaard
P.C. Skovgaard
Wilhelmine Skovgaard

Arkivplacering:
Mappe 12 nr. 33 a og b

DOKUMENTINDHOLD

H.C. og Lise Aggersborg har været på rejse til Schweiz sammen med
Wilhelmine Skovgaard, og Anne Irgens.

TRANSSKRIFTION

Mappe 12 nr. 33A

Kjøbenhavn den 5te Septbr 1854

Min kjære Peter!

Rigtignok veed jeg ikke hvorhen jeg skal adressere dette Brev, men jeg vil dog skrive det for at det kan ligge færdig naar jeg faaer Underretning derom, ved hvilken Leilighed jeg ogsaa venter at faae at vide om Du har modtaget det Brev jeg fra Schafhausen har tilsendt Dig til Neapel, posterestante, hvorhen Du i det Brev jeg modtog i Dresden, bad mig at sende mine Breve. Paa Grund af Cholera, som raser der, er Du vel næppe endnu reist derhen, derfor agter jeg at sende dette til Livorno, hvis jeg ikke i disse Dage faaer Brev. Hoslagt følger Brev fra Dr Krebs og Fru Lundbye, som begge have bedt om at deres Breve maatte følge med mit. – Vi ere friske og vel komne tilbage fra vor Udenlandsreise og have haft saa megen Nydelse paa en at den staaer som et Glandspunkt i vor Erindring og aldrig glemmes. Hvor ofte talte vi i Schweiz ikke om Dig og Georgia og ønskede at I var hos os og kunde nyde med os Skuet af den mageløse og storartede Natur! Vi seilede over Züricher Sø og Zuger Sø til Regi og saae paa Vejen Pilatus med Hat paa, hvilket skal betyde godt Veir, efter hvad man sagde paa Skibet, men Spaadomme slaa sjældnen ind, vi havde kun godt Veir halvdelen af Dagen opad og paa denne havde vi det smukke Syn af en Regnbue som [?] laae op ad i Bjerg paa den anden Side forest en viid Udsigt over Landskabet og Søen under os. Da vi vare komne op i Skyerne ved Klosteret "Maria zum Schnee", begyndte det at regne, bestandig stærkere saa at vi næsten gennemvaade og forfrosne ankom til Rigi Staffel hvor vi toge Logis. Det interessanteste ved denne Tour i Regnen var at vi hørte det tordne under vore Fødder, men Lyn saae vi ikke. Stigningen varede 3½ Time og var [?] anstrengende for mig som gik, Damerne reed paa store Heste, og dertil

-2-

Lise og Mine halte, derimod var Anne saa bange at jeg maatte [?] lade hende bære ned. Efter Ankomsten skiftede vi Tøi og [?] sørgede for at det vaade Tøi blev tørt til næste Dag, men det vedblev at regne og blæse og var saa koldt at der maatte fyres i 2 Kakkellovne i Spisestuen saa at Damerne ikke havde Mod til at blive Dagen over og afvente bedre Veir,

men vilde ned uagtet vi traf en dansk Familie, Grosserer Møller fra [?] med Kone og endnu en Dame, med hvem ret behageligt tilbragte den første Aften sammen. Lise beklagede denne Familie meget fordi den, paa Grund af Mandens Svaghed, skulde opholde sig paa Rigi i 3 Uger. Kl 10 om Formiddagen, uden at have seet Solen begyndte ved [vi] Nedstigningen til Küstnacht hvorfra vi seilede over Vierwaldstædter Søen til Lucern. Allerede paa Dagen ned ad Bjerget var Solen begyndt at skinne saa at vi ret med Nydelse kunde beseile den deilige Sø i alle Retninger og opfriske Schweitzs Historie med alle de [?] Minder om Wilhelm Tell og Frihedskampen. Et overordentligt og uudsletteligt Indtryk gjorde det paa os uventet i Lucern at blive ført hen for en [stor] lodret Klippe, hvori paa Midten var udhugget Thorvaldsens døende Løve i overnaturlig Størrelse, til Minde om de i Paris myrdede tro Schweitzere. Foran Klippen var et Bassin og deromkring flere overordentlig store [?Taarepile]. Udtrykket hos Løven og Omgivelsernes Ro og Storhed virkede stærkt og høitideligt ind paa os og denne Stemning blev endnu forhøiet derved at en gammel Mand pludselig stod ved Siden

-3-

af os i en rød Uniform og fortalte at han var den sidste Levende af de Schweitzere som kom tilbage fra Blodbadet, hvortil han havde været Øjenvidne og kun ved et Tilfælde var kommen levende fra. – Paa Dampskibet fra Lucern til Stans traf vi Professor Hall, Oberst Andræ og Birkedommer Kampman, som ligesom vi vilde gjøre Touren gennem Untervalden, hvor vi saae den smukkeste catholske Kirke i Schweiz, og [?] over Brünnig Alp til Meyringen i Hasli Dalen og derfra til Grindelwald. Af dem fik jeg noget Nyt at høre hjemme fra, hvorefter jeg længtes, da jeg siden Afreisen fra Kbhv., var ganske uden Efterretning, da jeg var reist hurtigere end Brevene kunde naae mig. De vidste hvem der var udnævnt til det nye Rigsraad, som skulde træde sammen 1 Septbr, og kunde give Oplysning om flere Ting som interesserede mig, saa at jeg var meget glad ved at træffe dem. Senere traf jeg dem ved Giesbach og endelig seilede vi sammen fra Kiel og til [?]. – Vi gik paa Gletscherne i Grindelwald og vare inde i de naturlige Hvælvinger af lis, som saa ud som om de havde den deiligste blaa Farve uagtet de ere aldeles Farveløse. Om Aftenen og Natten regnede det stærkt men om Morgenens have vi et tyndt Lag Sne paa Bjergene, et Bevis paa at det der havde sneet. Mærkeligt er det der at see Roser blomstre ved Siden af den evige lis og Sne. Fra Grindelwald kjørte vi til Interlaken, hvor vi, da Veiret var bleven smukt, om Aftenen saae Alpenglüh,

-4-

som er gjenskinnet af den nedgaaende Sols røde Straaler paa Jomfruen og de andre Smaabjerger, og som meget sjældent viser sig. Næste Morgen kørte vi til Lauterbrunnen og besteg der [?] Vengernalp, hvilket varede henved 4 Timer. Men hvilken Erstatning fik vi ikke for Besværligheden ved at sidde saa længe tilhest! For os, i det deiligste Solskin laae Jomfruen med sine Gletscher og med [?] Mönch, Eiger, Wetterhorn etc alle sneebedækte. Selv vare vi 5000 Fod høit og det syntes som om vi stod dybt nede, ved Siden af Jomfruen, som endnu er 8000 Fod højere, og saa nær ved som om der kun var nogle faa Skridt imellem, og dog var der en dyb Dal imellem. Vi spadserede en lang Tour næsten paa Toppen af Alpen og havde den deiligste Udsigt over Grindelwald til [?] Faulhorn etc. en heel Række sneedækte Alper, hørte ogsaa en temmelig stor Lavine falde paa Jomfruen, frydede os over Lyden af Alpehorn og Harmonien af Klokkerne paa flere hundrede Køer, [?] var Glandspunktet paa hele Reisen og uden en Sky paa Himlen. Og dog er jeg glad ved at Veiret ikke var saaledes paa hele Reisen i Schweiz thi unægtelig syner Bjergene endnu mere storartede naar de for endeel ere bedækkede [?] og man kun imellem øjner en Spids, hvor man troede kun var Skyer, og hvor Gletscherne kun imellem skinner frem naar Skyerne et Øjeblik blive tynde og forsvinde for at dække Bjerget paa et andet Sted. Vi maatte gaae

-5-

Halvdelen af Bjerget ned ad, da det var for steilt at ride, saa at især Lise ikke kunde holde Styr paa Benene, men maatte støtte sig paa Føreren at de ikke skulde løbe fra hende. Vi toge tilbage til Interlaken og dermed endte Schweitzerreisen. Dagen efter regnede det og vi kørte over Thun, Bern, Solothurn og Basel til den Badenske Jernbane til Heidelberg og Maintz, hvorfra vi gjorde Rhintouren til Cöln og derfra over Hamborg hjem. – Rhintouren hvorpaa vi have $\frac{1}{2}$ Dag stærk Hede og $\frac{1}{2}$ Dag stærk Regn tiltalte os slet ikke og vi ere enige om, hvis vi nogensinde atter reise, skal denne gaa direkte til det deilige, ubeskrivelige Schweiz. – Ved Hjemkomsten den 20 August traf vi alle raske og Din Moder tog Dagen efter i Besøg til Hr Skovgaard, men der blev hun syg og kom tilbage meget [?svag] saa at Mine maatte være flere Nætter hos hende. Hun har faaet Vattersot i Benene saa at hun næppe saa snart kommer op af Sengen, uagtet hun ellers i de sidste Dage har været bedre. Jomfruen fik forleden et Ben i Halsen som sad der flere Dage og ængstede og smertede hende meget men heldigvis blev hun en Dag daarlig og kom til at kaste op og saa gik Benet med. [?] ere vi alle raske og haabe at det samme er Tilfældet med Dig og Georgia, men længes meget efter at erholde Vished derom. Den 9de Septb 1854

Igaar høitideligholdt vi Din Søsters Fødselsdag ved hvilken Leilighed Din og Georgias Skaal blev drukket med Ønsket om at I Begge maatte have det godt og at vi snart maatte faae Brev med [?] forpaa.

-6-

I Politiken er det stille, kun forberedes der en stor [?] i Rigsdagen som kommer sammen 2 October. – Rigsraadet, det vil sige de kongevalgte Medlemmer, er kommen sammen og der er alt fremkommen et Forslag til at det skal have besluttende Myndighed i Fiscalssager af Algreen Ussing og et Forslag til en heel ny fællesforfatning af Tscherning saa at Ministrene selv der kan faae en betydelig Opposition. Gid vi havde en god Ende paa alle disse Stridigheder!

Lev nu vel, og vær tilligemed Din Kone kjærligt hilset fra din Moder,
Jomfru Broe, Mine, [Lise][?] kort alle som har Eder Begge saa kjær ved
Din hengivne Onkel

H C Aggersborg

[illegible]

Salvatoren af Øngarn sat ud, da det var for sent at reise,
saa at især Lise ikke kunde følge Hvergen Gennem,
men maatte holde sig paa Sengen ud da ikke faldt
sødt paa Jorden. De toge tillige til Stenlægen og kom
med Besøgspersoner. Dagen efter rejste det og vi
gjorde over Wien, Bern, Solothurn og Basel til den
Badiske Jernbane til Heidelberg og Mainz, hvorefter vi gik
Schweizers til Köln og derefter over Hamborg frem. Althensom
Hvergen vi havde været paa i 12 Dage, saad dog det,
helt og slet ikke og vi var meget om, hvis vi rejste videre eller
reiste, slet ikke naar vi reiste til det hellige, utopiske
Schweiz. - Det gjælder om den 20 August traf vi alle
rafter og den ellevte dag Dagen efter i Basel til St. Gallen,
men der blev vi og kom tillige meget paa for
at blive maatte naar flere Steder for Jorden. Vi for
Gaard Hæder og i Bern saa at vi rejste paa paa Gennem,
og af Øngarn, rejste vi alle i de første Dage for at se ind i
Jernbanen slet slet at den i Gennem som slet der flere Dage
og rejste og rejste paa meget men forstod vi alle som vi
Dag da og kom til at rejse og og saa gik Bredt med.
Torsdag var vi alle rafter og Gaard at det samme var det
med sig og Georgia, men rejste meget efter at rejste rejste
derom. -
Den 24 April 1854.
Hvergen rejste vi den 24 April rejste og rejste
Lise og Georgia slet blev rejste med rejste om at rejste
maatte som det og at vi rejste maatte som det med rejste rejste.

I Høiløbet an det fælle, som forberedte den an for Cyphre
 i Høstet som kommer julemand 20 October. - Begraavet,
 det vil sige de kongelige Metrum, at kommer julemand
 og der an det forberedte at dølge til at vil skal
 Jule Høstet og Høstet i Høstet og Høstet
 og at dølge til an skal nye Høstet og Høstet
 for at Høstet skal der den julemand Høstet
 Gode julemand an god julemand alle Høstet
 Det vil sige, og den Høstet den Høstet
 for den Høstet, Joseph Høstet, Høstet, alle for den
 Høstet Høstet for den Høstet

Høstet Høstet
 Høstet Høstet

SKOVGAARD-MU-
 Mappe 12 Nr. 33 B